Druk Nr 93/26

UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY GRONOWO ELBLĄSKIE

z dnia ..... 2026 r.

w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Gronowo Elbląskie na rok 2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662), art. 4^1 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.) **Rada Gminy Gronowo Elbląskie uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Gronowo Elbląskie na rok 2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gronowo Elbląskie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.

Załącznik do uchwały nr .....

Rady Gminy Gronowo Elbląskie

z dnia.....2026 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE GRONOWO ELBLĄSKIE NA ROK 2027

Rozdział 1.
POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Gronowo Elbląskie na rok 2027 stanowi integralną część lokalnej polityki społecznej, zdrowotnej i edukacyjnej. Jest dokumentem kierunkowym, który określa cele, zadania oraz sposoby realizacji działań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i innym zjawiskom patologicznym, a także promowania zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Gminy Gronowo Elbląskie.

2. Program opracowano na podstawie wniosków i danych zawartych w diagnozie lokalnych zagrożeń społecznych przeprowadzonej w 2025 roku, obejmującej m.in. analizę zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży, skalę problemów alkoholowych, narkotykowych i nikotynowych, zjawisko przemocy domowej, a także rosnące znaczenie uzależnień behawioralnych (cyfrowych, od hazardu, zakupów, mediów społecznościowych).

3. Podstawy prawne opracowania i realizacji programu stanowią w szczególności:

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 z późn. zm.);

·Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 z późn. zm.);

4. Celem nadrzędnym Programu jest ograniczanie szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych oraz zachowań o charakterze nałogowym, a także wspieranie rozwoju środowisk lokalnych poprzez wzmacnianie postaw prozdrowotnych i społecznie odpowiedzialnych.

5. Program realizuje zadania własne gminy, obejmujące m.in.:

·zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin;

·udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe lub narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej;

·prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i wychowawczej wśród dzieci i młodzieży;

·wspieranie działań instytucji, organizacji pozarządowych i grup samopomocowych podejmujących działania w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień;

·inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć służących integracji społecznej i rozwojowi kapitału społecznego mieszkańców gminy.

6. Program uwzględnia lokalne uwarunkowania społeczne, w szczególności:

·rosnącą liczbę rodzin dotkniętych problemem uzależnień i współuzależnienia;

·zwiększoną dostępność alkoholu i substancji psychoaktywnych;

·niewystarczającą wiedzę mieszkańców o dostępnych formach pomocy;

·potrzebę rozwijania kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów;

·konieczność intensyfikacji działań profilaktycznych w środowisku szkolnym i rówieśniczym;

·potrzebę przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym i zagrożeniom cyfrowym.

7. Realizacja Programu opiera się na zasadach:

·**subsydiarności** – wspierania inicjatyw oddolnych i współpracy z lokalnymi partnerami;

·**komplementarności** – łączenia działań profilaktycznych, interwencyjnych, edukacyjnych i terapeutycznych;

·**koordynacji międzyinstytucjonalnej** – współdziałania różnych podmiotów publicznych i społecznych;

·**kontynuacji i trwałości** – zapewnienia długofalowego charakteru działań;

·**partycypacji społecznej** – aktywnego udziału mieszkańców w diagnozowaniu potrzeb i tworzeniu rozwiązań.

8. Realizatorami Programu są w szczególności:

·Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gronowie Elbląskim;

·Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim;

·placówki oświatowe działające na terenie gminy;

·organizacje pozarządowe i stowarzyszenia realizujące zadania w zakresie profilaktyki uzależnień;

·Policja, Sąd Rejonowy i kuratorzy sądowi;

·służby zdrowia oraz podmioty prowadzące terapię uzależnień;

·jednostki organizacyjne gminy i inne instytucje współpracujące w zakresie zdrowia publicznego i bezpieczeństwa.

9. Program ma charakter otwarty i elastyczny – w trakcie roku może być modyfikowany w zależności od aktualnych potrzeb społeczności lokalnej oraz zmian w przepisach prawa. Ewaluacja programu będzie prowadzona na podstawie wskaźników ilościowych i jakościowych, raportów rocznych oraz opinii mieszkańców.

10. Źródłami finansowania programu są środki pochodzące z:

·opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych;

·dodatkowych wpływów z tytułu sprzedaży alkoholu w opakowaniach o objętości do 300 ml („małpek”);

11. Realizacja Programu jest elementem realizacji zadań wynikających z Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych i ma bezpośredni wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców poprzez zmniejszenie występowania zachowań ryzykownych, wzmocnienie więzi społecznych oraz promowanie zdrowego, bezpiecznego stylu życia.

12. Niniejszy dokument stanowi podstawę planowania, realizacji, finansowania i monitorowania działań profilaktycznych w Gminie Gronowo Elbląskie w roku 2027 oraz określa kierunki współpracy wszystkich instytucji i podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie uzależnieniom i innym problemom społecznym.

Rozdział 2.
CELE PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Gronowo Elbląskie na rok 2027 jest zgodny z celami i kierunkami działań określonymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021–2025, a jego realizacja odbywać się będzie z poszanowaniem zasad **projektowania uniwersalnego**, o których mowa w art. 2 Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami. Program zakłada zapewnienie wszystkim mieszkańcom, w tym osobom z niepełnosprawnościami, równych szans w dostępie do działań profilaktycznych, terapeutycznych i edukacyjnych.

Celem nadrzędnym Programu jest **ograniczenie skali zjawisk związanych z nadużywaniem alkoholu, używaniem narkotyków, uzależnieniami behawioralnymi oraz towarzyszącymi im problemami społecznymi i zdrowotnymi**, a także **wzmocnienie systemu wsparcia rodzin i społeczności lokalnej** w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Cele szczegółowe obejmują:

1. **Zwiększenie poziomu wiedzy społecznej** na temat zagrożeń wynikających z używania alkoholu, narkotyków i substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

2. **Ograniczanie negatywnych skutków społecznych** i patologicznych zjawisk towarzyszących nadużywaniu alkoholu i środków psychoaktywnych.

3. **Wzmacnianie działań profilaktycznych** ukierunkowanych na zapobieganie inicjacji alkoholowej, nikotynowej, narkotykowej i behawioralnej, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

4. **Zapewnienie pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej** rodzinom dotkniętym problemem uzależnień oraz przemocą domową.

5. **Promocję zdrowego stylu życia i zachowań prozdrowotnych** wśród mieszkańców gminy poprzez edukację, sport, kulturę i rekreację.

6. **Rozwijanie oferty konstruktywnego i bezpiecznego spędzania czasu wolnego** dla dzieci, młodzieży i dorosłych, zwłaszcza z grup ryzyka.

7. **Aktywizację i zaangażowanie społeczności lokalnej** w działania na rzecz profilaktyki uzależnień, w tym udział w kampaniach informacyjnych i akcjach społecznych.

8. **Organizowanie alternatywnych form wsparcia i integracji społecznej**, m.in. świetlic środowiskowych, klubów młodzieżowych, zajęć profilaktyczno-wychowawczych i sportowych.

9. **Podnoszenie kompetencji realizatorów programów profilaktycznych** poprzez szkolenia, warsztaty i doskonalenie zawodowe w zakresie profilaktyki uzależnień, pracy z rodziną i pomocy dziecku.

Rozdział 3.
HARMONOGRAM ZADAŃ NA ROK 2027Zadanie I
Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem.

Cel: Zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków oraz ich rodzinom, a także osobom zagrożonym uzależnieniem.

Zakres działań:

1. Kontynuacja działalności **Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Uzależnień**, w tym:

a) udzielanie specjalistycznej pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej osobom uzależnionym i współuzależnionym,

b) przekazywanie informacji o dostępnych formach leczenia, ośrodkach terapii i procedurach kierowania na leczenie,

c) zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych oraz doposażenie Punktu w sprzęt i materiały pomocnicze,

d) informowanie o możliwościach uzyskania ochrony przed przemocą domową,

e) finansowanie zatrudnienia specjalistów z zakresu terapii uzależnień i pomocy psychologicznej.

2. Działalność **Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, obejmująca:

a) motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia,

b) inicjowanie postępowań w sprawie obowiązku leczenia odwykowego

c) kierowanie na badania i do sądu w sprawach o uzależnienie,

d) finansowanie opinii biegłych w przedmiocie uzależnień,

e) opracowanie i monitorowanie realizacji Programu,

f) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

3. Współpraca z ośrodkami terapii uzależnień i współuzależnień oraz placówkami lecznictwa odwykowego w zakresie kierowania osób uzależnionych na leczenie i terapię.

Zadanie II
Wsparcie rodzin dotkniętych problemem uzależnień i przemocą

Cel: Wzmocnienie systemu pomocy rodzinom zagrożonym problemem alkoholizmu, narkomanii i przemocy domowej.

Zakres działań:

1. Koordynacja współpracy między GKRPA, GOPS, Policją, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia i radcą prawnym w zakresie udzielania kompleksowego wsparcia rodzinom.

2. Współpraca z pedagogami, psychologami i wychowawcami w zakresie przeciwdziałania agresji i przemocy w szkołach.

3. Kierowanie osób potrzebujących do Punktu Konsultacyjnego celem uzyskania pomocy specjalistycznej.

4. Organizowanie zajęć **profilaktyczno-wychowawczych z elementami socjoterapii** dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, w tym:

a) zatrudnienie wykwalifikowanej kadry prowadzącej zajęcia,

b) finansowanie szkoleń specjalistycznych dla prowadzących,

c) doposażenie w materiały dydaktyczne i sprzęt,

d) prowadzenie dokumentacji i ewaluacji efektów zajęć.

5. Organizacja warsztatów dla rodziców w zakresie kompetencji wychowawczych i zapobiegania przemocy oraz uzależnieniom w rodzinie.

Zadanie III
Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowego stylu życia

Cel: Kształtowanie postaw prozdrowotnych i rozwijanie umiejętności społecznych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.

Zakres działań:

1. Organizacja i finansowanie szkoleń dla realizatorów programów profilaktycznych.

2. Realizacja programów profilaktycznych w szkołach i przedszkolach, dostosowanych do wieku i potrzeb uczestników.

3. Prowadzenie lokalnych i regionalnych kampanii edukacyjnych o tematyce uzależnień i zdrowia psychicznego.

4. Udział przedstawicieli gminy w konferencjach, warsztatach i forach dotyczących profilaktyki uzależnień.

5. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych (ulotki, plakaty, broszury, multimedia).

6. Zakup książek, gier i programów wspierających edukację profilaktyczną w szkołach i świetlicach.

7. Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej skierowanej do osób dorosłych, w tym rodziców.

8. Dożywianie dzieci uczestniczących w zajęciach profilaktycznych i socjoterapeutycznych.

9. Organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych promujących trzeźwy styl życia oraz zakup sprzętu sportowego.

10. Organizacja i finansowanie imprez sportowo-kulturalnych promujących zdrowy, wolny od uzależnień styl życia (konkursy, spektakle, turnieje, festyny).

11. Wsparcie finansowe dla stowarzyszeń i instytucji prowadzących działania profilaktyczne na terenie gminy.

12. Wspieranie działalności ośrodków terapii uzależnień i współuzależnień poprzez współfinansowanie projektów i inicjatyw lokalnych.

Zadanie IV

Nadzór i interwencje w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości

Cel: Ograniczenie dostępności alkoholu i przeciwdziałanie naruszeniom przepisów prawa.

Zakres działań:

1. Współdziałanie GKRPA z GOPS i Policją w zakresie kontroli punktów sprzedaży alkoholu.

2. Kontrola przestrzegania warunków zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przez przedsiębiorców – kontrole przeprowadzane przez członków GKRPA upoważnionych przez Wójta Gminy.

3. Podejmowanie działań interwencyjnych w przypadkach naruszenia przepisów art. 13^1 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

4. Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela posiłkowego w sprawach dotyczących naruszeń przepisów ustawy.

Preliminarz wydatków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2027 zgodnie z zadaniami określonymi w Rozdziale 3 GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE GRONOWO ELBLĄSKIE NA ROK 2027.

Budżet wynosi: 111 345,00 zł.

Zadanie 1 – 30 834,00 zł.

Zadanie 2 – 40 511,00 zł.

Zadanie 3 – 40 000,00 zł.

Rozdział 4.
REALIZATORZY I ADRESACI ZADAŃ ZAWARTYCH W GMINNYM PROGRAMIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANI

Realizatorami są:

- Wójt Gminy Gronowo Elbląskie
- Urząd Gminy w Gronowie Elbląskim,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminne Placówki Oświatowe i Przedszkolne,
- Punkt Konsultacyjny,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim,
- Zespól Interdyscyplinarny,
- Instytucje kultury w Gminie Gronowo Elbląskie,
- Sołectwa w Gminie Gronowo Elbląskie,

- Komenda Policji,
- Stowarzyszenia, organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty.

Adresatami są:

- dzieci i młodzież szkolna,
- dzieci w przedszkolach,
- osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych,
- osoby z uzależnieniami behawioralnymi,
- członkowie rodzin osób uzależnionych,
- osoby pijące alkohol szkodliwie lub ryzykownie,
- sprzedawcy napojów alkoholowych.

Rozdział 5.
ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Za udział w posiedzeniu Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracę w zespole kontrolnym punktów sprzedaży napojów alkoholowych i innych pracach wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przewodniczącemu oraz Wiceprzewodniczącemu przysługuje 10%, zaś członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje 7% minimalnego wynagrodzenie za pracę określonego w odrębnych przepisach, obowiązujące w danym roku, na dzień 1 stycznia 2027r.

2. Wynagrodzenie za udział w pracach Komisji wypłacane będzie w oparciu o dokument pracy Komisji /lista obecności/. Za nieobecność wynagrodzenie nie przysługuje.

3. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje zwrot kosztów podróży na zasadach określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z tytułu podróży służbowych.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii należy do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań odbywa się w oparciu o coroczny gminny program przyjmowany w formie uchwały rady gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Gronowo Elbląskie na rok 2027 stanowi kontynuację działań prowadzonych w latach poprzednich, z jednoczesnym uwzględnieniem wniosków i rekomendacji wynikających z najnowszej diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych. Diagnoza wykazała, że najistotniejszymi problemami wymagającymi interwencji i profilaktyki są: nadmierne spożycie alkoholu, nikotynizm, rosnąca dostępność substancji psychoaktywnych, uzależnienia cyfrowe oraz niedostateczna świadomość mieszkańców w zakresie możliwości uzyskania pomocy.

Program jest zgodny z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025. Uwzględnia priorytety polityki zdrowia publicznego, w tym wzmacnianie działań profilaktycznych, integrację środowisk lokalnych oraz zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i wsparcia dla rodzin.

Przyjęcie programu na rok 2027 umożliwi:

- kontynuację i rozwijanie lokalnych działań profilaktycznych adresowanych do dzieci, młodzieży, rodzin oraz osób dorosłych,
- finansowanie działań informacyjno-edukacyjnych, terapeutycznych i interwencyjnych,
- wspieranie instytucji i organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom,
- wzmacnianie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz bezpieczeństwa i zdrowia publicznego.

Środki finansowe na realizację programu pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z dodatkowych wpływów z tytułu sprzedaży alkoholu w małych opakowaniach („małpek”). Zgodnie z obowiązującymi przepisami, środki te mogą być wykorzystane wyłącznie na realizację zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.

Projekt niniejszej uchwały poddano konsultacjom społecznym z mieszkańcami Gminy Gronowo Elbląskie oraz organizacjami pozarządowymi na podstawie Załącznika do Uchwały Nr XXXI/280/2017 Rady Gminy Gronowo Elbląskie z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie Regulaminu konsultacji społecznych oraz art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Konsultacje przeprowadzono w dniach od 20.10.2026 r. do 06.11.2026 r. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne uwagi/zgłoszone uwagi uwzględniono, co potwierdza Raport z konsultacji z dnia 9 listopada 2026 r.

Przyjęcie niniejszego programu jest niezbędne dla zapewnienia ciągłości działań w zakresie profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy, wspierania rodzin oraz ochrony zdrowia publicznego mieszkańców Gminy Gronowo Elbląskie.